

Full diocesà

28 de febrer del 2021

p4 i p5 —Reflexions del pensador Josep Otón

p7 —90è aniversari de Ràdio Vaticana

En el primer aniversari...

*«Quan m'arriba un dia terrible,
poso en vós la confiança»
(Salm 56,4)*

S'acosta el primer aniversari d'aquells dies que canviaren el nostre món. Era el dilluns 9 de març i, al vespre, a punt d'iniciar uns dies d'exercicis espirituals, vaig rebre l'*SCOOP*: cinc casos de Covid-19 a l'Hospital d'Igualada. En els següents cinc dies les notícies anaren empitjorant per moments a causa de la situació de pandèmia: la primera mort a la ciutat fou una persona assídua a la parròquia.

Eldissabteelsbisbesdecretavenlasuspensiódelcultepúblic is'inauguravenaixíunesetmanesinsòlitesperalavidasocialiperalavidadel'Església,quequedavaconfinadaalesllars.

L'endemà anaven arribant alguns feligresos, pocs, però sorpresos que toqués la campana i no hi hagués la missa vespertina. Era la primera vegada des de la Guerra Civil que passava. Foren unes setmanes insòlites de malaltia, mort, por i tancament total. Una Quaresma ambiental que acompanyava aquell temps litúrgic.

Les qüestions les han expressades molt bé els bisbes de Navarra i el País Basc: «La situació actual suscita moltes preguntes en el nostre interior: quin sentit té tot el que estem vivint? De quina manera ens sentim interpel·lats en les nostres conviccions més profundes? Com realitzar una lectura creient d'aquesta crisi? Què espera Déu de nosaltres en aquests moments? Com ens il·lumina i ens guia en la situació actual?» (Continua a la pàgina 6.)

«Els dugué tots sols dalt d'una muntanya alta i es transfigurà davant d'ells»

Diumenge II de Quaresma / Cicle B

Lectura del llibre del Gènesi

En aquells dies, Déu, per posar a prova Abraham, el cridà: «Abraham.» Ell respongué: «Aquí em teniu.» Déu li digué: «Pren, si et plau, Isahac, el teu fill únic, que tant estimes, vés-te'n al país de Morià, i allà, dalt de la muntanya que jo t'indicaré, sacrifica'l en holocaust.» Arribats a l'indret que Déu havia indicat a Abraham, hi aixecà l'altar i apilà la llenya. Llavors agafà el ganivet per degollar el seu fill. Però l'àngel del Senyor el cridà des del cel: «Abraham, Abraham.» Ell li respongué: «Aquí em teniu.» L'àngel li digué: «Deixa estar el noi, no li facis res. Ja veig que reverencies Déu, tu que no m'has refusat el teu fill únic.» Llavors Abraham alçà els ulls i veié un moltó agafat per les banyes en una bardissa. Hi anà, el prengué i el sacrificà en holocaust en lloc del seu fill. L'àngel del Senyor tornà a cridar Abraham des del cel i li digué: «Escolta l'oracle del Senyor: "Ja que has fet això de no refusar-me el teu fill únic, juro per mi mateix que t'ompliré de benediccions i faré que la teva descendència sigui tan nombrosa com les estrelles del cel i com els grans de sorra de les platges de la mar; els teus descendents heretaran les ciutats dels seus enemics, i tots els nadius del país, per beneir-se, es valdran de la teva descendència, perquè has obeït el que jo t'havia manat".»

(22,1-2.9a.10-13.15-18)

Salm responsorial

Continuaré caminant entre els qui viuen a la presència del Senyor.

[115]

Lectura de la carta de sant Pau als cristians de Roma

Germans, si tenim Déu a favor nostre, qui tindrem en contra? Ell, que va entregar el seu propi Fill per tots nosaltres i no el va plànyer, com no estarà disposat a donar-nos-ho tot, juntament amb el seu Fill? Qui es presentarà per acusar els elegits de Déu? És Déu qui els declara innocents. Qui gosarà condemnar-los? Jesucrist, el qui va morir, més encara, el qui va ressuscitar, és el qui està a la dreta de Déu intercedint per nosaltres.

(8,31b-34)

Lectura de l'evangelí segons sant Marc

En aquell temps, Jesús prengué Pere, Jaume i Joan, els dugué tots sols dalt d'una muntanya alta i es transfigurà davant d'ells: els seus vestits es tornaren fulgurants, i eren tan blancs que cap tintorer del món no hauria pogut blanquejar-los així. Se'ls aparegué Elies amb Moisès, i conversaven amb Jesús. Llavors Pere diu a Jesús: «Rabí, que n'estem de bé aquí dalt! Hi farem tres cabanes, una per a vós, una per a Moisès i una altra per a Elies.» No sabia pas què dir, d'esglaiats que estaven. Llavors es formà un núvol que els cobria, i del núvol estant va sortir una veu: «Aquest és el meu Fill, el meu estimat; escolteu-lo.» Immediatament, mirant al seu voltant, ja no veieren ningú més, sinó Jesús tot sol amb ells. Mentre baixaven de la muntanya, Jesús els manà que no referissin a ningú allò que havien vist, fins després que el Fill de l'home hagués ressuscitat d'entre els morts. Ells retingueren aquestes paraules i discutien entre ells què volia dir això de «ressuscitar d'entre els morts».

(9,2-10)

«Els seus vestits es tornaren fulgurants, i eren tan blancs que cap tintorer del món no hauria pogut blanquejar-los així»

Record i anticipació

Carles Riera i Fonts, pvre.

La transfiguració de Jesús, revelació lluminosa dalt la muntanya, per un costat és recordança dels seu baptisme i per l'altre preludi de la resurrecció. És a dur, memòria del Déu que parla i descobreix la identitat del Fill allà al Jordà, i projecte per als qui el reconeixen, el saben irremplaçable i anhelan de compartir amb ell el pas de mort a vida.

Pere, Jaume i Joan, amb embadaliment i espant, reben un tast —un raig— de l'inexhaurible misteri de la divinitat de l'home Jesús i contemplen aquest portentós moment d'intensificació de la seva glòria, d'exaltació de la seva humilitat.

Els deixebles, fins i tot els qui hi tenien una relació més assídua, no acabaven d'entendre que Jesús havia de morir i ressuscitar, i per això es transfigura davant d'ells: els mostra la divina humanitat i, acte seguit, torna a fer camí amb ells.

En el dia a dia damunt la terra, l'Unigènit amaga la seva condició celestial i eterna revelant, sols de manera fugaç, la seva glòria futura. Un himne del segle XIII, d'autor desconegut, diu: «Amb la faç bella i resplendent / Jesús, el Crist, declara avui / quina serà l'honor dels fills / quan fruiran del goig de Déu» (traducció del llatí al català de Mn. Josep M. Bellpuig).

Acostumats a anar marxant terrús-terrús per aquest món, convé que elevem el cor i alcem la mirada vers ideals nobles, i que renovem generosament la nostra responsabilitat baptismal.

En Jesús transfigurat hi podem descobrir el significat transcendent d'aquest món nostre i de nosaltres mateixos.

La imatge

«Rabí, que n'estem de bé aquí dalt! Hi farem tres cabanes.» El seguiment de Jesús porta a vegades moments d'eufòria, com els deixebles a l'hora de la Transfiguració, o com el dia de l'entrada del Messies a Jerusalem a quatre dies dels sofriments de la Passió.

La Quaresma ve a recordar que un deixeble de Jesús ha de comptar també amb el sofriment, com el Mestre, sense arronsar-se.

Transfiguració (1555). Cristofano Gherardi

Agenda

Lit. hores: Setmana I

1 dilluns

—Sant Rossend, bisbe
—El Sant Àngel de la Guarda
—Comença març, consagrat al patriarca Sant Josep
Dn 9,4b-10/Salm 78/Lc 6,36-38

2 dimarts

—Santa Genària, mr.
—Santa Agnès de Praga, rel.
Is 1,10.16-20/Salm 49/Mt 23,1-12

3 dimecres

—Sant Medir, pagès
Jr 18,18-20/Salm 30/Mt 20,17-28

4 dijous

—Sant Casimir, rei
—Sant Lluci I, papa
Jr 17,5-10/Salm 1/Lc 16,19-31

5 divendres

—Dia d'abstinència
—La Mare de Déu d'Àfrica
—Sant Adrià, màrtir
He 13,1-8/Salm 26/Mc 6,14-29

6 dissabte

—Sant Oleguer, bisbe
Dt 26,16-19/Salm 118/Mt 5,43-48

7 diumenge III de Quaresma/ Cicle B

—Santa Perpètua i Felicitat, mrs.
—Dia d'Hispanoamèrica
Gn 22,1-2.9a.10-13.15-18/Salm 115/Rm 8,31b-34/Mc 9,2-10

Tabor i Getsemaní

Pere Oliva March, prev.

Josep Otón i Catalán (Barcelona, 1963) és laic, catedràtic d'institut, professor de l'ISCREB. Té més de vint publicacions de temàtica teològico-espiritual. Coneixedor del pensament contemporani i observador de la societat actual, ha aprofundit en l'estudi de l'obra de Simone Weil (*El silenci de Déu, Experiència i compromís, Els desancament postmodern*). Altres obres són: *Vigías del abismo: experiencia mística y pensamiento contemporáneo*. El darrer llibre publicat és *Tabor*, que ha tingut molt bona acollida.

Col·labora en la pastoral de l'arquebisbat de Barcelona i forma part de grups d'espiritualitat eclesial. I aquesta faceta d'observador de la societat i membre actiu en la vida eclesial són unes bones característiques per a ajudar-nos en el camí sinodal que estem fent.

Inicia la seva exposició amb una expressió dels salms: «El Senyor es fa

conèixer íntimament als seus fidels.» I dona fe que tothom té una experiència de Déu, malgrat que a vegades no ha estat detectada ni per un mateix.

La imatge de la Capella Sixtina de Miquel Àngel i el dit del Creador i d'Adam, que s'atansen però no es toquen, li servirà en el començament de l'exposició per a dir-nos que cal que la persona s'aixequi i s'elevi per a arribar a tenir contacte amb Déu. Però ahora també valorem més el sentit profund de l'encarnació: Déu mateix es fa home entre els homes per atansar-se i fer-se ben pròxim a la humanitat.

Déu vol que a la seva taula (taula paterna) s'hi puguin asseure tots els fills. I per això es fa conèixer als seus fidels. Per això, cal valorar degudament les mediacions culturals; menystingudes al llarg dels darrers segles pel món reformat. D'aquesta manera, Déu roman totalment *absconditus* (amagat).

Què cal tenir present avui en la vivència espiritual?

- Cal confiar en les mediacions culturals (art, música, encens...) que ens acompanyen i susciten l'experiència espiritual.
- Evitar el divorci entre vida intel·lectual i vida espiritual
- Cercar un equilibri entre la poda i l'adob en la vida de la persona. Cal esportar cert brancatge innecessari en la planta però mai deixar d'adobar la terra perquè esdevingui frondosa i fructifiqui.

I com viure en els nostres dies una veritable experiència de Tabor? Com vivim allò que Pere, Jaume i Joan van experimentar amb Jesús dalt de la muntanya? Aquesta escena, precedida de la confessió de fe de Pere, esdevé un moment cabdal de l'evangeli. Van ser sis, amb Moisès i Elies, constituint així una bombolla de convivència (?!). Pere ha reconegut i confessat Jesús com a Mestre i Senyor, i ara en tindrà una

profunda experiència que marcarà i determinarà el seu camí de deixeble.

La professió de fe seguida de l'experiència a la muntanya no és un fet purament privat i aïllat en la vida de Pere; queda ben lligat a la tradició (Moisés i Elies ho testimonien). L'experiència personal cal que s'harmonitzi amb la vinculació comunitària i amb la tradició.

I un perill que podria tenir l'experiència espiritual, viscuda aïlladament, és buscar únicament una sensació de confort sense disposició per a la salvació. Hi ha experiència de Tabor (goig) i experiència de Getsemaní (fracàs i crisi). En ambdós moments, els deixebles s'adormiren. Però, en ambdós moments, Déu hi és present. I ambdues situacions són necessàries per a créixer com a deixeble de Crist.

L'experiència viscuda com quelcom que trasbalsa, que mou el cor, acaba essent contagiosa. S'encomana amb facilitat. Per això cal recordar-la, fer-ne memòria, la memòria creativa i fructuosa del cor. Els deixebles comuniquen allò que han vist i sentit.

Com podem crear en l'Església espais de vivència compartida? Segui un sacrament celebrat amb unció, un moment de silenci o pregària comunitària... No menystinguem l'emoció, també necessària. Cal incorporar també certa emotivitat en la nostra vida celebrativa. Diumenge de Rams és eufòria, Pentecosta és entusiasme. A vegades sembla que manqui aquest entusiasme que l'Esperit Sant suscita en nosaltres.

I no oblidem l'experiència de la solidaritat. És una experiència de Déu. I especialment en els nostres dies, enmig de la crisi sanitària. Com sabem prou, espiritualitat i compromís no són termes antagònics sinó profundament complementaris.

I no deixem de tenir present aquella intuïció de Benet XVI, l'atri dels gentils, que el papa Francesc ha desenvolupat i dut a terme en el seu pontificat. La gent va a missa, però també canten nades, fan pastorets i viuen de la religiositat popular. Cal tenir-ho tot ben present i estimar aquesta dimensió, també necessària, de la fe cristiana.

Notícies Breus

Nou vicari general

Redacció

El dia 19 de febrer el senyor bisbe signà el decret de nomenament de Mn. Josep Maria Riba i Farré com a vicari general de la diòcesi de Vic i moderador de la cúria. Substitueix Mn. David Compte i Verdaguer, que ha estat vicari general de la diòcesi des del 3 de juny del 2009.

El bisbe Romà ha agraït a Mn. David Compte aquests quasi dotze anys de servei i treball prestats a la diòcesi, assenyalant la seva implicació i impuls en els Plans Pastorals, el projecte Episcopus o el Sínode Diocesà, entre moltes altres actuacions. Igualment, ha deixat constància del seu agraïment per tots els treballs que, amb discreció i silenci, el vicari general cessant ha fet a favor de l'Església i de l'Evangeli.

Mn. Josep Maria Riba (Vilanova del Camí, 1954) porta una llarga trajectòria de servei al bisbat, vinculat fins al dia d'avui a diverses parròquies de Vic com a rector, com a delegat de Patrimoni Cultural i director del Museu Episcopal. Fou vicari episcopal en el pontificat del bisbe Josep Maria Guix.

Pensaments en dies d'una situació social límit

Xavier Bisbal i Talló, prev.

(Prové de la pàgina 1.)

Un moment de vulnerabilitat

Una situació de sofriment és una ocasió per a posar el creient davant el fet incontestable de la vulnerabilitat de la nostra condició humana i defugir per irreal els ídols de la complaença i del progrés humà: «Som conscients que, de sobte, el món ha canviat. Ho percebem d'una altra manera. Ens hem sentit fràgils i vulnerables. El "sereu com déus" que va ressonar en el pecat original d'Adam i Eva ha estat posat en evidència per un virus», diuen els bisbes. La vulnerabilitat ha fet redescobrir la necessitat de la pregària en moltes persones: és veritat que molts dels nostres contemporanis tenen una gran pobresa de recursos espirituals per a afrontar situacions dramàtiques. El trencament de la transmissió de la fe ha produït un buit que ha estat omplert, en part, per tota mena de teràpies espiritualistes de diversos orígens, però això no treu que una gran part de la població no tinguin cap ànsla transcendent —ni en la pràctica, ni en el llenguatge, ni en l'entorn— on agafar-se en moments d'angoixa. Experiències en aquest sentit, d'impotència i de necessitat d'ajuda o de certa nostàlgia de fe, s'han viscut entre el personal de l'Hospital d'Igualada.

Els problemes límit

La situació viscuda per moltes persones a Igualada i als voltants de la Conca d'Òdena era límit. Amb el teòleg Daniélou podriem dir que «els problemes límit —com el mal dels innocents— mai no "s'entenen" (no n'esgota el contingut amb la raó), sinó que haig d'abraçar-los, viure'ls, acceptar-los, estimar-los...», i, afegiríem, fer-ne objecte de pregària. Quan la raó falla, és l'hora de l'oració, de posar els problemes en un horitzó més gran; el moment de fer conèixer grans testimonis de fe en grans moments de prova, com Etty Hillesum, noia que morí en un camp de concentració i de la qual he utilitzat els textos en aquest temps de pandèmia. Ella digué, en el mateix sentit: «És desitjable que a la raó s'afegeixi un altre exercici: que a la *ratio*, dient-ho en llatí, s'afegeixi la *oratio*.»

L'essencial de la vida

També l'experiència del confinament és un moment idoni per a descobrir els ídols que tempten l'ésser humà: «en la cultura predominant, el primer lloc és ocupat per l'exterior, allò immediat, allò visible, allò ràpid, allò superficial, allò provisorí. La realitat cedeix el lloc a l'aparença», diu el Papa. El confinament radical va donar lloc a actituds d'austeritat, d'essencialitat que conviden a valorar les coses importants per damunt de les contingents. El confinament pot ser una ocasió important per a fixar-nos en allò que dona més sentit a la nostra existència i allò que és accessori: la fe, la vida, la família, l'amistat... És el terreny propici per a una «metanoia» personal, de renovar les opcions fonamentals. És una ocasió propícia per a fer el que ens demanava el papa Francesc: «L'anunci es concentra en allò essencial, que és el més bell, el més gran, el més atractiu i al mateix temps el més necessari. La proposta se simplifica, sense perdre profunditat i veritat, i així es torna més contundent i radiant.»

Fou especialment adequada la coincidència de la Setmana Santa, quan es permeté d'il·luminar la situació present amb el misteri pasqual, fent que la ressonància humana dels esdeveniments finals de la vida de Crist —sofriment, dolor, passió, mort i resurrecció— il·luminessin també els sofriments, els dolors, la mort i el desig de vida i esperança que ha experimentat el poble cristià.

90è aniversari de Ràdio Vaticana, la veu del Papa

Redacció

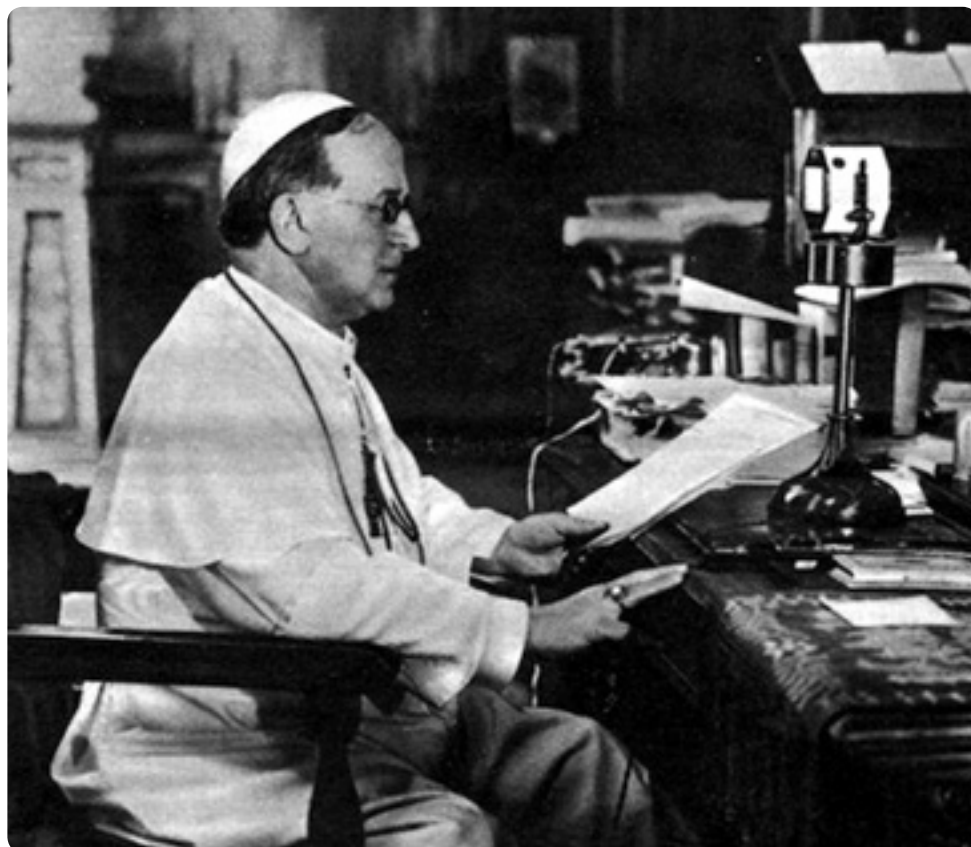
Ràdioi Vaticana compleix noranta anys, una fita important aconseguida enmig de la reforma dels mitjans de comunicació de la Santa Seu desitjada pel papa Francesc.

Aquest aniversari recorda el primer missatge radial emès per Pius XI, en llengua llatina, en 1931 a través d'aquesta emissora, realitzada, per encàrrec del Pontífex, pel mateix Guglielmo Marconi, l'inventor de la ràdio. Des de llavors, Ràdio Vaticana ha estat confiada als jesuïtes. En els jardins vaticans s'erigeix l'anomenada Statio Radiophonica Vaticana des de fa nou decennis.

En l'actualitat, l'emissora parla 41 idiomes. En llengua espanyola s'ofe-

reix un informatiu diari a 2/4 de 9 del matí, a 2/4 de 2 del migdia, a les 3 de la tarda i a 2/4 de 7 del vespre. A més, s'ofereixen diversos actes litúrgics en llengua llatina (a les 6 del matí, laudes; a 2/4 de 8, missa; a les 11 del matí i a les 9 del vespre, rosari; a les 5 de la tarda, vespres, i a 2/4 d'11 de la nit, completes).

Actualment Ràdio Vaticana no s'escolta per l'ona curta a Espanya, però es pot seguir perfectament la seva programació per la seva renovada web, on es poden trobar els seus programes en *podtcast*. L'ona curta ara es reserva per a països subdesenvolupats, a fi que la veu del Papa pugui arribar a les perifèries de l'Església.

La Pel·lícula

No soy tu enemigo

Dirigida per Robin Bissell

EUA, 2019.

Intèrprets: Taraji P. Henson i Sam Rockwell.

Drama social.

Es troba a la plataforma Netflix.

L'amistat entre Ann Atwater (Henson), una activista negra sense pèls a la llengua, i Clairborne Paul Ellis (Rockwell), un membre d'alt rang del Ku Klux Klan, és el focus d'atenció de la pel·lícula, basada en fets reals.

Ambientada en els anys seixanta, just en el moment àlgid del moviment pels drets civils que va sacsejar Amèrica del Nord, aquests dos personatges entaulen una curiosa relació a causa d'un procés participatiu per a decidir la integració escolar entre blancs i negres. Dues gran interpretacions dels dos protagonistes, amb un missatge esperançador de convivència, ben actual.

Jesús, el Fill

Romà Casanova, bisbe de Vic

L'afirmació cristiana sobre la persona de Jesús és realment agosarada: és el Fill de Déu. Aquesta asseveració xoca amb les altres religions: Déu és únic i de cap manera no pot dir-se que al mateix temps tingui condició humana. El mateix passa amb el pensament filosòfic en aquests moments en què se silencia el tema de Déu, perquè sols se'l poden plantejar els qui estan oberts al misteri de la vida i, de retruc, al misteri de Déu.

La qüestió sobre qui és Jesús és de màxima importància per als cristians. De la seva divinitat depenen la veritat i la profunditat de la seva paraula i de les seves accions. No és pas un tema balder, és capital. Si ens restés solament com un personatge de la història, si la nostra relació amb ell fos només amb un home que ens ha deixat unes bones frases i uns bons exemples, certament que això seria bo per a nosaltres, però ens quedaríem tot just a la perifèria de qui és Jesucrist.

Aquesta fe ha acompanyat l'Església des del seus inicis i ha estat confessada per molts, fins i tot vessant la seva sang.

La fe cristiana ens diu que Jesús de Natzaret és el Fill de Déu. Ell és la segona persona de la santíssima Trinitat que es va fer home en el si virginal de Maria. Adonem-nos que, tot i afirmar que és el Fill de Déu, diem que és veritable Déu i veritable home. En la unitat de la persona divina reconeixem les dues naturaleses: la divina i la humana.

Aquesta afirmació sobre Jesús té el seu suport en la mateixa Escriptura. Llegint els evangelis i els altres llibres del Nou Testament apareix amb claredat la filiació divina

de Jesús. La seva relació amb el Pare es fa palesa en molts moments: en la seva concepció virginal, en l'episodi del Nen perdut i trobat al temple, en el baptisme al Jordà, en la seva manera de parlar del Regne de Déu, en els seus miracles, en la seva relació amb Déu, única i confiada. És d'assenyalar la seva manera de parlar amb Déu, amb l'expressió *Abbà*. La familiaritat de l'expressió és impensable per a un jueu; solament la relació paterno-filial, que té la seva font en l'eternitat divina, la fa possible.

Aquesta fe ha acompanyat l'Església des del seus inicis i ha estat confessada per molts, fins i tot vessant la seva sang. Adonem-nos bé del que diem: «Jesús», «el Fill». Són inseparables la humanitat i la divinitat. El necessitem tal com és, ja que així és per a nosaltres, com ell mateix va dir, *el camí, la veritat i la vida* (Jn 14,6). En la seva humanitat (*el camí*), s'ha fet present la plenitud de la divinitat (*la veritat*), perquè en ell nosaltres tinguem la salvació (*la vida*). En ell, el Fill, nosaltres som fills de Déu.

